

Branko Tošović (ur.)
Andrićeva HRONIKA

Branko Tošović (Hg.)
Andrićs CHRONIK

Andrić-Initiative

(Reihe)

herausgegeben von

Univ.-Prof. Dr. Branko Tošović
(Karl-Franzens-Universität Graz)

Band 7

Andrić-Initiative

(Serija)

uređuje

prof. dr Branko Tošović
(Univerzitet „Karl Franc“ Graz)

Tom 7

INSTITUT FÜR SLAWISTIK
DER KARL-FRANZENS-UNIVERSITÄT GRAZ
NARODNA I UNIVERZITETSKA BIBLIOTEKA
REPUBLIKE SRPSKE
SVET KNJIGE
NMLIBRIS

Branko Tošović (Hg./ur.)

**ANDRIĆEVA HRONIKA
ANDRIĆS CHRONIK**

Andrić-Initiative

7

**Institut für Slawistik
der Karl-Franzens-Universität Graz
Narodna i univerzitetska biblioteka
Republike Srpske
Svet knjige
nmlibris**

2014

Gedruckt mit Unterstützung
der Universität Graz
Štampanje je finansirao
Univerzitet u Gracu

Gedruckt mit Unterstützung
des Landes Steiermark
Štampanje je finansirala
Pokrajina Štajerska

Herausgeber • Urednik

O. Univ.-Prof. Dr. Branko Tošović

Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz
Merangasse 70, A-8010 Graz

branko.tosovic@uni-graz.at, <http://www-gewi.kfunigraz.ac.at/gralis>

Beurteilung der Aufsätze, Satz und Korrektur

Vrednovanje radova, prelom i korektura

Branko Tošović

Lektorat der deutschen Texte und Übersetzungen

Lektorisanje njemačkih tekstova i prevod

Arno Wonisch

Lektorat den übrigen Texte

Jelena Janjić, Branko Tošović

Verlag • Izdavač

Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz

Merangasse 70, 8010 Graz, Österreich/Austria, Tel.: ++43 316 380 25 22

branko.tosovic@uni-graz.at; <http://www-gewi.uni-graz.at/gralis>

Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske

Jevrejska 30, 78 000 Banjaluka, BiH, Republika Srpska, direkcija@nub.rs,

tel. ++387 51 215 894, www.nub.rs

Svet knjige d.o.o.

Bulevar despota Stefana 15, 11000 Beograd, Srbija, tel. ++381 11 324 73 07

svetknjige@svetknjige.net, www.svetknjige.net

nmlibris

Miloša Pocerca 5, 11000 Beograd, Srbija, info@mmlibris.rs,

tel. ++381 11 362 94 90, www.nmlibris.com

Druck • Štampa

Grafid d.o.o.

78 000 Banjaluka, BiH, Republika Srpska, Milana Karanovića 25,

tel.: ++387 51 259 250, Fax: ++387 51 258 657, grafid@blic.net

Tošović, Branko (Hg./ur.). **Andrićeva Hronika. Andrićs Chronik.** Graz – Beograd – Banjaluka:
Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz – Narodna i univerzitetska biblioteka
Republike Srpske – Svet knjige – nmlibris, 2014. 1.077 S./s.

© Branko Tošović, Graz 2014

Alle Rechte vorbehalten. Sva prava zadržana.

ISBN 978-3-9503561-6-8

(Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz)

ISBN 978-99938-30-73-3

(Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske)

Ангелина Бановиќ-Марковска (Скопје)

Истокот и Западот: дијалог на култури и идеологии во ТРАВНИЧКА ХРОНИКА на Иво Андриќ

Сликата на минатото е потребна за да се сфати подобро сегашноста, но не како црно-бела претстава која подразбира едно **ние** и едно **тие**, туку како полифонична структура, базирана врз различни фокализации. Средбата меѓу Истокот и Западот, Балканот и Европа, е тема и во овој Андриќев роман. Во него се прикажани две основни гледни точки во допирот со Другоста – гледната точка на човек од Ориентот и гледната точка на човекот од Окцидентот. Овој есеј ги анализира токму тие согледувања, со сите нивни специфики и отстапувања.

Текстовите настануваат во одредени контексти, но најчесто се интерпретираат во некои други, што влијае врз толкувањето на стереотипите кои ги провоцираат еднодимензионалните идеолошки рамки. Такви се романите на Иво Андриќ, но најмногу ТРАВНИЧКА ХРОНИКА во која овој југословенски нобеловец ја покажува и докажува повеќеслојноста и поливалентноста на својот дискурс. Но, пред да преминам врз конкретни примери со кои ќе го илустрирам ова становиште, ќе потсетам дека според современите теории (особено онаа постколонијалната), во мултиетничките, мултиконфесионални и мултикултурални средини, рецепцијата на **другоста** е условена од центрите на моќ кои, во отсуство на нужна критичка саморефлексија, своето средиште го прогласуваат за врховен принцип, игнорирајќи го туѓото.

Како богат историски и географски хронотоп, како зона на допири и средби меѓу различни народи, религии и култури, Балканот и Босна, отсекогаш биле меѓникот на кој се градела богата културна хибридноста која, без претпоставената или наметнатата хиерархија која генерирала непремостливи разлики меѓу Окцидентот и Ориентот, би можела да развие специфични стратегии за помирување на крутите идентитети. Но, ако ја прифатиме симболичката матрица на Фројдовиот парадокс за идентитетот, според која Балканот е Id на Западноевропското Ego, а Азија неговото AlterEgo, тогаш Европа би ја претставувала областа на реалното, Азија областа на имагинарното, а Балканот зоната на симболичкото несвесно. Сместен во срцето на Европа, тој и денес е една сосем реалистична сцена на која како да е проектирано колективното несвесно на Европа (еден своевиден **dream screen**), за кое свеста и разумот на Високата Цивилизација не допушта да

се говори, но затоа пак развива противречни фантазии за непомирливоста со **егзотичниот Друг**. Така, „низ една типично шизофрена постапка – вели Ферид Мухиќ – Европа ја расцепи сопствената историска свест. Еден свој дел, Балканот, го прогласи за Друго-од-себеси и му ги придаде сопствените трауми, синдроми, јанси, психотични кошмари, а другиот свој дел го **ангелизираше** резервирајќи ги за него сите оптимални етички прерогативи. Борбата против сопствената патолошка свест, едноставно ја објективизираше наместо да ја интернализира“ (Мухиќ 2000: 28).

За проблемите и разликите меѓу Истокот и Западот, Азија и Европа е пишувано многу. Се разбира дека овој феномен е застапен и во делата на Иво Андриќ, особено во романот Травничка хроника, која ни ги претставува состојбите на Балканот во период од 7 години (1807–1814). Пресликани во ова деветнаесетвековно босанско гратче тие ја потенцираат споменатата поларизација, макар што, во основа, романот отсликува три гледни точки во допирот со Другоста: гледната точка на човек од Окцидентот, гледната точка на човек од Ориентот и гледната точка на домашното босанско население кое, иако во повеќето случаи е објект на гледање, ја надополнува, сепак, сликата за дојденците во Травник. Би можело, всушност, да се каже дека, наспроти тоа што застапуваат различни идеологии, првите две гледни точки (онаа на турските везири и на европските конзули), не се конфронтираат многу по однос на босанското население, зашто, со своето дрско мешање во босанските состојби, тие го претставуваат, всушност, моделот **странци на Балканот**. За нив, Травник и народот во него се несфатливи, природата сурова, а луѓето диви и заостанати, избувливи и неучтиви. Затоа описите дадени од страна на францускиот конзул Жан Давил, го потенцираат најмногу мракот и тишината во ова предградие.

Имено, ако светлината е метафора за развиената европска цивилизација (оти навечер кога градот ќе потоне в молк, светат само две светлини – на австрискиот и на францускиот конзул, небаре симболи на духовната култура на Западниот свет), тогаш мракот во оваа ориентална касаба ја покажува, всушност, бездуховноста на балканскиот свет во кој упорно тоне неписмената босанска раја, оти во Травник сè е како од памтивека, ништо не се сменило, сè врви по старо кај месното муслиманско население. Писменоста на францускиот конзул кој води дневник, пишува писма, стихови, поеми, дури и еп за Александар Велики, само ја зголемува контраста и ја потенцира разликата меѓу рафинирана Европа и неграмотниот балкански човек, потонат во својата тишина.

Слична претстава за овој свет имаат и турските везири. Ибрахим-паша, на пример,

не наоѓаше доволно остїри зборови и црни слики шїџом ќе оїџочнеше разївор за Босна и Босанциїџе, а Давил їџ слушаше со искрено сочувствїво и висїџинско разбирање. Везироїџ не можеше да їрежали шїџо їаѓањеїџо Селимово [...] їџ

фрли во оваа далечна и бедна земја. Сами љегаџе, блајороген љријаџеле, каде живееме и со којо јас имам да се борам и да се расџравам. Глуџница диви биволи човек љолесно би уџравувал одошџо овие босански беџови и ајани. Тоа е диво, диво, диво и неразбирливо, џрубо и џросџо, а ваму чувсџвиџелно и надмено, своеџлаво и џразноџлаво (Андриќ 1984: 214–215),

вели овој везир. И кај западноевропскиот дипломат, конзулот Давил ќе забележиме слична реторика. Во разговорот со младиот помошник Дефосе, тој го вели следново:

Јас мислам дека не џосџои денес во Евроџа џолку бесџаџна земја како шџо е Босна... Овој народ, одделно од сџџе груџи народи на свеџоџ, има некоја неразбирлива, џерверзна омраза сџрема џаџџиџаџа, коишџо всушносџ значаџ најредок и блаџососџоџба, и во оваа несреќна земја џаџџиџаџа не држаџ и не џрааџ, како самџџе да се уриваџ. [...]...Заосџанаџосџа на овој свеџ доаџа во џрв ред од неџоваџа злоба, од вроденаџа злоба, како шџо вели везироџ. Во џаа злоба можаџ да се најдаџ сџџе објасненија (Андриќ 1984: 79–80).

Познато е дека конструкциите што му биле припишувани на балканскиот субјект како **источниот Друг** во срцето на Европа, биле поттикнати од повеќе фактори, но пред сѐ од поделбата на христијанството: од една страна западното-католичко (она со европски менталитет), а од друга страна источното-православно (она со византиски менталитет). Затоа и не треба да нѐ зачудува фактот што на рајата од босанската касаба и на нејзиниот ориентален менталитет, конзулите гледале како на егзотични Други во срцето на Европа, оние на кои Метрополата им доделила маргинален статус на **гранични субјекти**, доволно контаминирани со траги од ориенталните, за да не бидат прифатени како целосно европски идентитети. Така, создаван како специфичен вид човечка судбина, балканскиот идентитет бил предодреден да биде Исток на Западот и Запад на Истокот, но наместо да ја прифати улогата на периферен, тој не ретко настојувал да остави впечаток на централен, зашто не сакал да се види себеси како нем и безличен објект, осуден да ја носи другоста како лепрозна јамка околу вратот.

Но оваа седиментарна псевдомитологија покажува, ист така, дека, со концептот **имагинативна колонизација**, и во отсуство на конвенционален империјализам, културата на Грандиозниот европски Селф ја задоволувала потребата од дијалог со себеси, со порасипаното свое јас, она кое „ништо не заборава и ништо не учи, кое и натаму бие вековни битки, додека остатокот од Европа е зафатен со брзиот процес на глобализацијата“, би рекол Славој Жижек (Žižek 2001: 152). Оттаму, романот Травничка хроника одлично ја илустрира оваа западноевропска традиција на ориентализмот опишан од Едвард Саид (Edward Said). Но, иако Давил ќе успее да се зближи со турските везири кои во него не гледале само конзул, туку и човек со кого можат да ги споделат своите маки, тежини и размисли, разликата во вредносните системи на источните и на западните народи никогаш не ќе биде целосно превладана, па во тој деветнаесетовоковен Травник, и човекот од

Истокот и човекот од Западот, ќе се доживеат меѓусебно како чудади и странци.

Има една навистина впечатлива сцена во овој роман која укажува на разликите меѓу **цивилизираниот Запад и нецивилизираниот Исток**. Се случува во Диванот, кај травничкиот везир Ибрахим-паша, кој сакајќи да го сподело со нив своето задоволство од победата над христијанските востаници, ќе си поигра со емоциите на европските дипломати (францускиот конзул Жан Давил и австрискиот Јозеф фон Митерер). И додека разговорот тече, а тие се гоштеваат со кафиња, лимонади и чибуци, по наредба на великиот везир послугата започнува врз рогозината да истура *оџсечени човечки уши и носеви, неоџсива маса јадно човечко месо, насолено и џорчнетио од засирена крв [...] некакви шайки, ремење, жолџеникави бајраци [...] со слика на светиец во срединаџа* (Андриќ 1984: 217), мноштво човечки трофеи коишто Турците ги заробиле по победата над српските востаници организирани и предводени од Русите. Работите стануваат појасни кога, во продолжението на романот, дознаваме за официјалната вистина на трофеите. Измамата на Ибрахим-паша е откриена од страна на австрискиот конзул Фон Митерер кој, известен за вредноста на турската победа и потеклото на трофеите, ќе констатира дека *оружјетио било одземено од некоја срџска чеџа, а знамињаџа и сеџа остџанаџа џоџекнувало од некој џреџходен колеж кој џо наџравила оџорченаџа војска над рајаџа босанска, некаде кај Зворник [...]* (Андриќ 1984: 219).

Оваа стравично сознание го допира дното на реалноста, поради што францускиот конзул Жан Давил ќе се запраша себеси:

Чуму џаа лаџа? Од каде оваа залудна деџска свиреџосџ? Шџо значи, всушностџ нивнаџа смеа, а шџо нивноџ џлач? Шџо крие нивноџ молчење? И како овој везир со своџте ценџти сфаќања... може да џриреди вакви работџи, џа гури и да џрисусџвува на овие сцени, небаре од некој долен и сџрашен свети? Какво е нивноџ висџинско лице? Шџо од сеџа ова е, висџински живоџ, а шџо џре-смеџана џлума? Коџа лажџџ, а коџа џоворџџ висџина? (Андриќ 1984: 219–220).

Иако во оваа сцена Андриќ пластично ја опишува трагичната слика на отоманското управување со Босна, во продолжението на романот дознаваме за уште една епизода – онаа за јаничарската судбина на Ахмед-бег Цериќ, која го открива и дипломатското лицемерие на странските конзули, не за да ја прикаже само едната – темната страна на Истокот, туку и да ја открие и перфидната страна на цивилизирана Европа, поточно на Австријците кои шпекуирајќи со животот на новскиот капетан, успеваат

џосредно, џреку своџте луѓе кај Порџаџа, да џо оџрнаџ Ахмед-беџа и да џо џреџ-сџаваџ како џредавник и француски џлаџеник. Тоа им беше џокраџко, џоевџино и џосиџурно средсџво одоџџо со џодини да се расџравааџ на џраницаџа со младиоџџ и буен каџџан. Сџаџцаџа беше добро џосџавена [...] Каџџаноџџ џо

йрелаџаа дека љо вика францускиот конзул на разговор. Во Травник веднаш љо фаџија, љо окоаа и љо фрлија во радоџи, в џемница. Тоџаш Давил виде шџо е џурски џерор, шџо можаџ лаџаџа и насилсџвоџо да сџораџ зрржени, и со какви сили има да се бори во овој џроклеџ џрад (Андриќ 1984: 220–221).

Ова е, всушност, слика на поливалентна Босна, видена не само како историски топос на омраза, туку и како историски топос на страдање, кој ги вади на површина европските предрасуди за Балканот и за неговите ендогени, деструктивни и воинствени субјекти. Стигматизациите од ваков и сличен вид, продуцирале со години митски слики за инаквост креирајќи го **европското имаго** за Балканот како подрачје со примитивни страсти, етнички ужас и нетолеранција, но и за Балканците како афективни суштества, поблиски до природата одошто до културата. Но, имајќи ги предвид претходните две сцени, прашање е дали природата ѝ е толку спротивна на културата, или е, можеби, само нејзината превртена Другост?

Иако кон поимот природа, западната логика негува чудна nelaгода, речиси зазор, латинските зборови **култура** и **цивилизација** имаат заеднички корен, па според Валтер Бенјамин (Walter Benjamin), секој документ за цивилизацијата е, истовремено, и запис за нејзиното варварство. Ќе се повикам сега на разговорот меѓу двата француски конзула, повозрасниот и огорчен Давил, кој *сџ шџо е џурско и босанско џримаше со одвраџносџи и недоверба* и помладиот Дефосе, дете на новото време, чија гледна точка, многу помека од онаа на Давил, се обидува да проникне *џодлабоко во минаџоџо, обичаџџе и верувањаџа на овој свеџи [...] да џи оџџреџа нивниџе добри сџрани, изоџачени и заџреџани од необичниџе околносџи во кои се џрисилени да живеаџи*. Во констатацијата на Давил, дека овој народ има *некоја неразбирлива, џерверзна омраза сџрема џаџишџаџа коишџо значаџи наџредок и блаџососџојба*, Дефосе препознава само начин за одбрана од непосакуваните Турци Османлии, кои се можеби и најголемата причина за непостоење патишта кон Европа, зашто, секоја комуникација со христијанското странство, би значела *оџворање враџа на неџриџаџелскоџо влиџание врз раџаџа и заџрозување на џурскаџа доминаџија*. *Вџрочем, џосџодине Давил, ние Французиџе ја џолџнавме џоловина Евроџа и не џреба да се чудиме шџо земџиџе кои ушџе не сме џи завладеале џледааџи со недоверба на џаџишџаџа шџо џи џрави нашаџа војска на нивниџе џраниџи* (Андриќ 1984: 78–80).

Во дискурсите на големите западноевропски истражувачи и мисионери, Балканот, ова најзафрлено катче на Европа, бил опишуван двосмислено. Од една страна како **царство на сенките**, нешто таинствено и непознато, а од друга страна како примамлива, дива џубовница со темномуресто лице по која посегаат сите, и муслиманите и христијаните, едно полупознато, егзотично тело, податливо за истражување и колонизирање. И, што е најважно, близу – тука, в комшилук, во задниот дел од дворот, веднаш зад

сидот и завесата на рафинираниот свет, на самата граница меѓу забранетото и дозволеното, па воопшто не зачудува што за непоколебливиот Дефосе, овој дел од Европа,

иако е умрџивен и одделен од светот, не е џустина туку, најпрошв, разнообразен, во секој поглед интересен и на свој начин речовит: народот е, висина, поделен на вери, полн суеверија [...] и оттука многу заосанати и несреќен, но едновременно полн духовни бојастива [...] ја, во секој случај, вреди човек да се отпуди и да ти испитува причините за неговата несреќа и заосанатост (Андриќ 1984: 133–134).

Дефосеовата перцепција за Босна и Босанците покажува, всушност, дека антагонизмот не постои, дека ништо не е толку антагонистично како што изгледа на прв поглед. Она што навистина постои, тоа е **плуралноста** која, доколку биде правилно сфатена, ќе допушти поместување на границите, зашто, во својата внатрешност, сите ние сме разлика. Нашиот ум е разлика од дискурски, нашето јас е разлика од маски, велеше Фуко (Foucault). Затоа, наспроти моќите на уништувачкиот егоцентризам на Истото, претставен во ликот на Жан Давил, Фон Митерер и турските везири, стои искуството на младиот Дефосе, искуството на **отворениот субјект** кој ни кажува дека, во срцето на Европа, нема потреба од митови за невозможни идентитети и дека клучот за разбирањето на Другиот е, всушност, оној исчекор во нас самите.

Затоа, како географски меѓупростор, како сврзувачко ткиво кое би можело да ја премости интерната логика на бинаризмот Исток–Запад, Андриќевата Босна допушта една симболичка интеракција која ни покажува дека балканскиот субјект не може да биде дефиниран само еголошки, туку и тополошки. Како средишен торус во замрсениот евро-азиски јазол, тој е делот што амортизира, што ја ублажува опозицијата меѓу половите, делот кој **содржи** и е **содржан**, кој е – истовремено – и центар и периферија, и ергон и парергон на она што денес се нарекува европски дух и цивилизација. Но, изграден така, врз строгите правила на привилегираност и подреденост, Балканот и денес го има задржано идентитетот на харемска љубовница која ја игра улогата на **ментално празно место**, препознатливо само како внатрешен предмет на желбата, допуштајќи им на своите господари непречено да уживаат во неговите вредности. Но тоа е една многу поширока тема која бара подетална елаборација, па за неа – во некоја друга пригода.

Литература

Lešić 2008: Lešić, Zdenko; Duraković, Ferida (ur.). Pripovjedač Ivo Andrić, Prvi dio: Ko to tamo govori? (Pitanje glasa u Andrićevoj prozi). In: *Međunarodni*

- naučni skup Ivo Andrić – 50 godina kasnije* (zbornik radova). Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
- Kazaz 2012: Kazaz, Enver. Treći svijet i njegova mudrost isključenosti (slika imperijalne ideologije i prosvjetiteljske utopije u Andrićevoj TRAVNIČKOJ HRONICI). In: *Subverzivne poetike (tranzicija, književnost, kultura, ideologija)*. Zagreb – Sarajevo: Synopsis.
- Lovrenović 2008: Lovrenović, Ivo. Ivo Andrić, paradoks o šutnji. In: *ARS*. Cetinje: br. 1–2.
- Nojman 2011: Nojman, Iver B. *Upotrebe drugog: Istok u formiranju evropskog identiteta*. Beograd: Službeni glasnik (Beogradski centar za bezbednosnu politiku).
- Тодорова 2001: Тодорова, Марија. *Замислувајќи го Балканот*. Скопје: Магор.
- Саид 2003: Саид, Едвард В. *Ориентализам*. Скопје: Магор.
- Baba 2004: Baba, Nomi K. *Smeštanje kulture*. Beograd: Beogradski krug.
- Žižek 2001: Žižek, Slavoj. *Manje ljubavi – više mržnje! Ili, zašto je vredno boriti se za hrišćansko nasleđe*. Beograd: Beogradski krug.
- Мухиќ 2000: Мухиќ, Ферид. Критика на балканскиот ум. Ин: *Lettre Internationale: европска ревија за култура*, Скопје, бр. 20. S. 12–14.
- Андриќ 1984: Андриќ, Иво. *Травничка хроника*. Скопје: Мисла – Македонска книга – Култура.

Angelina Banović-Markovska (Skopje)

**The East and the West: A Dialogue of Cultures and Ideologies in the novel
BOSNIAN CHRONICLE / THE DAYS OF THE CONSULS / by Ivo Andrić**

The picture of the past is important for better understanding of the present, but not simply as a black and white representation of a single **we** and a single **they**, but as a polyphonic structure based on different focalisations. The subject of this novel by Andrić is the encounter between the East and the West, the Balkans and Europe. Two basic views of this contact with Otherness are presented in the novel – the point of view of a man from the Orient and the point of view of a man from the Occident. This essay analyzes those realizations, with all their specifics and variations.

Ангелина Бановиќ-Марковска
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“
Филолошки факултет „Блаже Конески“
бул. „Крсте Петков Мисирков“ б.б.
1000 Скопје
Р. Македонија
++ 389 70635865
ana_ban@hotmail.com

Angelina Banović-Markovska
Univerzitet „Sv. Kiril i Metodij“
Filološki fakultet „Blaže Koneski“
bul. „Krstе Petkov Misirkov“ bb
1000 Skopje
R. Makedonija
++ 389 70635865
ana_ban@hotmail.com

Bibliographische Information der Deutschen Bibliothek

Die Deutsche Bibliothek verzeichnet diese Publikation in der Deutschen Nationalbibliographie; detaillierte bibliographische Daten sind im Internet über <http://dnb.ddb.de> abrufbar.

Bibliographic information published by Die Deutsche Bibliothek

Die Deutsche Bibliothek lists this publication in the Deutsche Nationalbibliografie; detailed bibliographic data is available in the Internet at <http://dnb.ddb.de>

ISBN 978-3-9503561-6-8

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

821.163.41-31.09 Андрић И.(082)
821.163.41.08 Андрић И.(082)

АНДРИЋЕВА Хроника

Andrićeva Hronika = Andrićs Chronik / [urednik] Branko Tošović. -
Graz : Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität ; Banja Luka :
Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske ; Beograd : Svet
knjige : Nmlibris, 2014 (Banja Luka : Grafid). - 1.077 str. : ilustr. ; 25
cm. - (Andrić-Initiative ; 7)

Tekst ćir. i lat. - Djelimično tekst na njem., rus., i mak. jeziku. -
Napomene i bibliografske reference uz tekst. - Bibliografija uz sve
radove. - Rezimei na njem. jeziku.

ISBN 978-99938-30-73-3 (Narodna i univerzitetska biblioteka
Republike Srpske)

ISBN 978-3-9503561-6-8 (Institut für Slawistik der Karl-Franzens-
Universität Graz)

1. Simpozijum "Ivo Andrić: Travnička hronika. Wesire und Konsuln" (6 ;
2013 ; Grac) 2. Međunarodni projekt "Andrić-initiative: Ivo Andrić u
evropskom kontekstu"

COBISS.RS-ID 4514072